

Poètica de la desolació

Una història corprenedora de l'enfrontament entre la solidaritat i els prejudicis en una petita ciutat americana.

El monstre. Stephen Crane. Traducció de Montserrat Vancells. Editorial Límits. Andorra, 1994.

Stephen Crane (1871-1901) hauria aconseguit la fama de Hemingway si haguera viscut més. Morí molt jove, després d'una agitada carrera com a periodista. Com a narrador va deixar una esplèndida novel·la, *El roig emblema del coratge*, i uns bons contes, entre ells *El monstre*. Posseïdor d'un llenguatge directe i contundent, combina l'estil impressionista per tal de desentranyar els secrets més íntims del cor humà (la por, la solitud, el sofriment) i els corrents subterranis que es mouen en la vida social. Es llançà a descriure algunes històries conflictives de la vida americana com un fotògraf amb la seua càmera portàtil, i presentà els diversos ambients com un factor dramàtic que sovint decideixen amb indiferència la vida de les persones.

El monstre és la narració d'un estremidor rebuig que serveix per tractar la mentalitat d'una ciutat americana menuda. Una ciutat honrada, tranquil·la, que de sobte es veu trasbalsada per una desgràcia: l'incendi de la casa del doctor Tres-

cott, en què Henry, el negre palafrener, arrisca la seua vida per salvar el fill del doctor. Resultat: el negre té la cara terriblement deformada pel foc. El doctor, agraït, s'escarrassa per salvar-li la vida. Henry ha quedat una mica tocat, però amb un cor net i innocent. Un acte tan humà com aquest acaba enravenant els ànims de la població, ja que la sola existència d'un ésser tan monstruós els fa nosa, desperta un seguit de temors, i, per aquesta raó, veuen amb mals ulls el doctor i li recriminen que vaja contra les lleis de la natura.

A partir de l'accident, l'ombra de Henry es converteix en omnipresent, i les seues propietats físiques es converteixen en morals en la boca i l'actitud dels habitants. Davant el comportament dels seus conciutadans, el metge es manté fidel a la seua decisió, encara que els seus clients l'abandonen i els amics se n'allunyen.

Crane narra indirectament una tensa història amb una prosa afinada, presentada per mitjà d'escenes juxtaposades molt contrastades, on xoquen els esdeveniments tràgics (com ara l'incendi, escena d'una grandesa èpica) amb les situacions

Crane rumb a Cuba. Podria haver estat tan famós com Hemingway.

còmiques, per tal d'aprofundir en una mena de subtil poètica de la desolació i de la situació humana. **Francesc Calafat**